

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10.-én és 25.-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FÖLDMÍVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudinai MOLNÁR ISTVÁN,
ministeri tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési ministeri biztos.

Előfizetési ára egész évre úgy községeknek, mint magánosoknak két korona, mely a lap kiadóhivatalának: Schmidl Sándor könyvnyomdájának, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 3., egyszerre küldendő be. Szerkesztőség: Budapest, I. ker. Ménesi-út 45.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 83,881. számú rendelete szerint e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A m. kir. Vallás- és közoktatásügyi Ministerium 20,899/1891. szám alatt az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom. — *Nem-hivatalos rész:* — Dubuisson-vajkörte. (Képpel.) — Gyümölcskiállítások Ausztriában. — Karbolineum-ügy a gyümölcsészeti szakosztályban. — Paradicsom-termesztési kísérletek. — *Közhasznú kérdések és feleletek.* — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.* — *Betöltendő állások és ajánlközások.*

NEM-HIVATALOS RÉSZ.

Dubuisson-vajkörte.

Beurré Dubuisson; Dubuisson's Butterbirn.

(27. sz. ábrával.)

Ez a kiváló jóságú és eléggé tetszetős színű és alakú körtefajta, amelyet a „*Pomone tournaiseuse*” méltán sorol a 12 legjobb körtefajta közé, 1829, mások szerint 1832 táján Dubuisson Izidor jollaini kertész telepén fedezett fel és Hellin ottani faiskola-tulajdonos által hozatott forgalomba. Teljes mértékben megérdemli ez mindazok figyelmét, akik olyan értékes asztali körtét kívánnak termesztetni, amely októbertől egész márciusig érik, mert a szó valódi értelmében olvadó húsú, felséges zamatú vajkörte ez. Éppen azért sietek megjegyezni, hogy ez a körte nem való közönséges piaci tömegárúnak, hanem legfőleg finomabb csemegeüzletekbe, előkelőbb vendéglőkbe, kaszinókba és saját asztalunkra, mivel az ütést, dobálást el nem tűri, ellenkezőleg nagyon is gyengéd bánásmódot kíván.

Fája. Erőteljes, vignövésű, de csak ott, ahol tenyésztési feltételei összességét feltalálja. Ezek pedig: mérsékelt meleg, harmatos éghajlat, védett fekvés és erőteljes, mély termőrétegű nyirkos talaj. Ilyen helyeken is csak vadkörte-alanyra oltva, mint alacsony vagy közepes törzsű közönséges gúlafa tenyésztendő, mivel törpe-, főleg birs-alanyon még ilyen helyeken is korán kimerül és idő előtt kipusztul. Éves vesszői középvastagok,

minek folytán egész szabályos gúlaalakú fák csak akkor nevelhetők belőle, ha irányító pálcákat alkalmazunk alakításánál. Különben eléggé korán és rendszerint bőven terem. Emiatt csak közepes nagyságú koronát szokott a legtöbbször fejleszteni.

Mindezekből tehát az látható, hogy — mintha e körte maga is tudatában volna termése kiválóságának — meglehetősen igényes fajta; amiért is azok, akik nem ismerik a Dubuisson-vajkörtét, mielőtt tömegesen elszaporítanák, előbb végezzenek ez irányban kísérleteket és csak a szerzett kedvező tapasztalatok után terjeszkdjenek vele.

Gyümölcse. A közepesnél rendszeren nagyobb, néha határozottan nagy, hosszas, szabálytalan kúp- vagy kobakalakú, mintegy 110 mm. magas és 70 mm. széles. Zöme a középtájnál alább, kelyhes vége felé esik, ahonnan száras vége irányában némi behajlással fogyva, ferdén álló síkban enyészik el; kelyhes vége felé pedig szabályosan boltozódik. Szára vastag, rövid, húscs rancok közé ferdén mintegy benyomott. Kelyhe zárt, vagy félig nyílt, apró hegyes osztványú. Kehelyürege sekély, szűk, néha rancos, többnyire azonban síma oldalú. Héja közepes-vastag, teljes értékű sötét-sárga, napszегte oldalain bágyadt pirossal fedett. Pontozata apró, alig szembetűnő, számos zöld, közben barnás-piros foltokkal, vagy szeplőkkel gyakran az egész gyümölcs tarkított. Húsa sárgás-fehér, teljesen olvadó, bőlevű, édes, kevésbé savanykás, kellemes fűszeres zamattal

emelt. Magháza nyílt tengelyű; tágas rekeszeiben fekete-barnás, hosszúkás, hegyes, többnyire ép magvakat magában rejtő. *Kövecsség* még magháza körül is *alig található*.

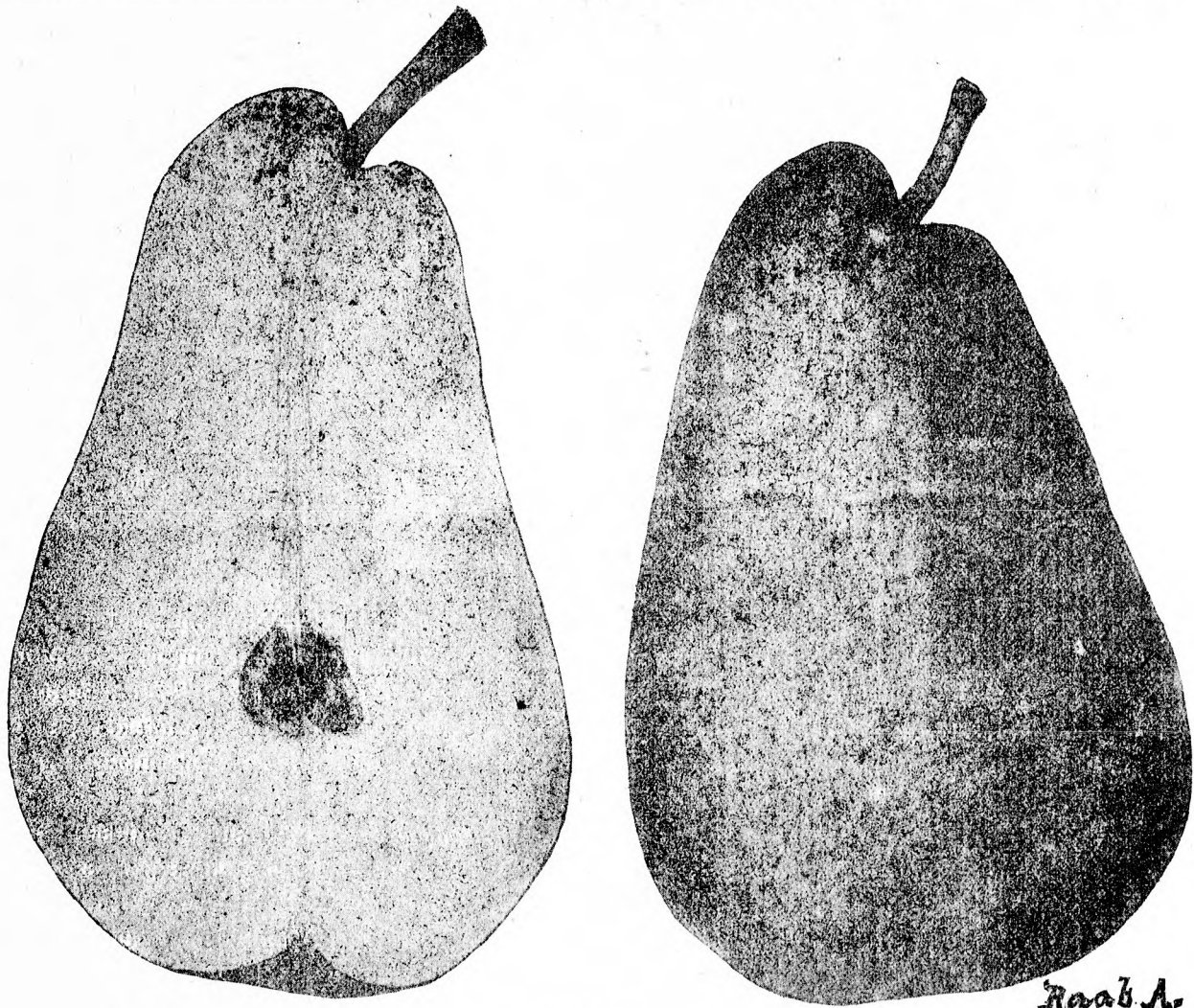
Érés ideje. Október közepétől március végéig terjed.

Minősége. Kiválóan elsőrendű csemege-körte, amely már azért is figyelmet érdemel, mivel a legtöbbször fokozatosan érik.

Társnevei. Beurré Ligot, Beurré de Cysoing.

Leírói. Bereczki, Gyüm. Vázl. IV. 399.

vajkörte nagyon is megérdemli a kísérletezést minden olyan helyen, ahol fentebb részletezett tenyésztési feltételei neki megadhatók, még akkor is, ha októbernél tovább csakugyan nem állana is el, mivel ez bátran oda állítható az ez időtájt érő számos jó, sőt kiváló körtetajták mellé és biztosra vehető, hogy ott is az elsők között fog állani. Akinek azonban, mint nekünk is, dolomit-málladékú nehéz, kötött és túlszáraz talaja van, az még kísérletet se tegyen e körtével, mivel a fája szomjúságban pusztul el. *Angyal Dezső.*



127. ábra.

Lauche, Erst. Ergänzungsband stb. 379. Thomas, Guide prat. 60.

Észrevétel. Az ábra készítéséhez és a leírás-hoz használt példányok Nagybányáról származtak. Ezek azonban nem igazolták a fokozatos megérést, mivel október derekára a kiállításról hozott példányok mind megérték. Lehet, azért is, mivel idő előtt szedettek le és a kiállítási csarnok fojtott melegében ezek is kényszerűségből puhultak meg; mindazáltal jóságukat itt sem tagadták meg és így csak ismételhetem, hogy a Dubuisson-

Gyümölcskiállítások Ausztriában.

Az idei esztendő, amely bő gyümölcstermessel örvendeztette meg a kertgazdákat, egymásután termette meg a kiállításokat nemesak hazánkban, hanem annak határain túl is.

Bő volt az istenáldás az idén az osztrák tartományokban is; és aki ezt közvetlenül nem szemlélhette, könnyen meggyőződhet róla, ha végigsétál a budapesti piacokon, ahol az idén már hetek óta hosszú sorokban állanak a stájer

almáshordók, holott más esztendőben jóval későbbben jelentek meg azok nálunk. De hát az idén a stájereknek is sietniök kellett, mert sok az eladni valójuk.

Nékem az ősszel közvetlen alkalmam volt egy pár gyümölcskiállítás kapcsán otthonában szemlélhetni a stájerországi és ausztriai gyümölcs-termés nagyságát és minőségét és így alkalmam nyílt arra, hogy arról — habár rövidre fogva — e helyen egyet-mást elmondjak t. olvasóinknak.

Stájerországban Graz-ban volt az idén a stájerországi iparosoknak szeptember hónap 19-ikétől október hónap 4-ikéig Frigyes főherceg Ő Fenségének védnöksége alatt egy nagyobb ipari kiállításuk, amelynek keretében szeptember hónap 23–25-ikéig kisebb virágkiállítást és szeptember hónap 27-ikétől október hónap 4-ikéig gyümölcskiállítást rendeztek.

Ez a grázi kiállítás távolról sem volt oly méretű, hogy Stájerország gyümölcészeti viszonyainak teljes feltüntetésére csak némileg is alkalmas lett volna; azonban részint azért, mert a Stájerországban legtömegesebben termesztett őszi és téli gyümölcsfajták bemutatásra kerültek ott, részint pedig, mert a kiállított gyümölcsök szállításra kész csomagolt állapotban lettek bemutatva, elég érdekes és tanulságos látnivalóul szolgált.

Az egész kiállítást „Obst- und Trauben-Ausstellung des steiermärkischen Landesauschusses“ felirat alatt egyetlen állami iskola, nevezetesen a silberbergi állami vincellériskola rendezte olyképpen, hogy a saját telepéről származó gyümölcsöket más helyekről összegyűjtött gyümölcsökkel együtt Stájerország normál alma- és körtegyűjteményévé egészítette ki. Igen jól fejlődött és egészséges, ép példányokban kerültek itt bemutatásra *almából*: Kanadai renet, Ananászrenet, Sárga Belle-fleur, Téli aranypármén, Baumann-renet, Londoni pepin, Eiserapfel, Nagy Bohnalma, Ribston-pepin, Stájer masánszki, Őszi piros kálvil, Champagne-i renet, Huber'scher Mostapfel, Lichtenwalder Wachsapfel, Rotgestreifter Holzapfel, Damasoni renet, Cox-narancs renet, Lángos bibornok, Wälschbrunner, Goldgelbe Reinette, Danzigi bordás, Prinzenapfel, Charlamovszki, Fehér rozmarin, Téli fehér kálvil, Tiroler Edelrot, Harbert-renet; ebből a 27 almafajtából a hat első helyen említett fajta volt legtömegesebben kiállítva. *Körte* kevesebb fajtában és kisebb mennyiségben volt látható; a bemutatott fajták nevei: Diel-vajkörte, Olivier de Serres, Jozefina,

Weiler'sche Mostbirne, Pisztrángkörte, Téli espereskörte, Clairgeau, Hirschbirn, Avranches-i jó Lujza, Pap-körte, Bosc-kobakkörte, Salzburgi körte, William-körte, Sterckmann-vajkörte, tehát csak 14 fajta. Néhány edényben nevelt törpefa, nevezetesen doucin-alanyú Ananász-renet, Baumann renet és Rudolf trónörökös almafa és cserpekbe bujtott szőlőtő tarkította az egyébként is csinosan díszített kiállítást.

Az alma és körte csekély kivétellel szállításra készen volt csomagolva. Kisebb része 50-kilós hordókba amerikai rendszer szerint, nagyobb része pedig 10-kilós kosarakba és főképpen 25-kilós ládába. A válogatott kabinet-minőség lapos ládácskákban egy rétegben volt csomagolva.

A ládába való csomagolás a nálunk is ismeretes és már többfelé szokásos módon történt. Ugyanis a ládát alul és oldalt kevés fagyapottal bélelték ki és az egyenként selyempapirosba göngyölt gyümölcsöt sorokba rakták, az egyes gyümölcsök közé kevés fagyapotot tömve, valamint az egymás fölé rakott rétegek közé is fagyapotot rétegezve; a legfelső rétegben pedig a gyümölcs csak alsó felén volt papirosba göngyölve, hogy látható legyen és itt a gyümölcsök közé fagyapot helyett a díszítőbb hatású vékonyra metélt selyempapiros-szeleteket (papiros-laskát) alkalmazták és pedig: fehér, világosabb és erősebb rózsaszínű, valamint világosabb és sötétebb zöld színekben. A ládák széleit különböző színű papiros-csipkével díszítették. — Hasonlatos módon csomagolták az almát és a körtét a kosarakba is; a szőlőt pedig tükrös csomagolással kosárba.

Az összes kiállított gyümölcs eladó volt; az 50-kilós hordó ára 12 korona. A kiállítás végén a visszamaradt gyümölcsöt elárverezték.

Igen érdekelt megtudni, vajjon a bemutatott szabályszerű és mindenesetre helyes csomagolás mennyire vált általánossá Stájerországban. Evégett Graz városának egy idényvásárokra szolgáló nagy régi városi, u. n. vásárcsarnokában éppen rendezés alatt lévő nagy gyümölcsvásár előmulkálatait (a megnyitás előtt való napon) megsejmeltem és gyanításomat igazolva láttam, hogy t. i. a gazdaközönség bizony ott is igen gondatlanul csomagolja a gyümölcsöt. Ez kitűnt amaz 50–60 láda almának az átvizsgálásakor, amelyet felnyitott állapotban (előttem ment a felnyitás) megsejmeltem, amidőn csak egyes esetekben találtam a ládában alul és felül kevéske fagyapotot,

a legtöbb ládat pedig csak durva papirossal találtam kitergetve, sőt sokszor az alma egészen szabadon feküdt egymáson a ládában, minden göngyölő vagy csomagoló anyag híján, a legcsekélyebb védelem nélkül. Némely része még rendesen sorba se volt rakva és így nem csoda, ha a gyümölcs legnagyobb része tele volt nyomódási és ütődési foltokkal és bizony hazafelé gondolva: nem volt okom a pirulásra és a szégyenkezésre. Igaz, büszke se voltam, mert jól éreztem, hogy nálunk is nagyon sok helyen éppen ilyen gondatlanul csomagolnak. Érdekes lett volna éppen a csomagolás szempontjából látni azt a kiállítást is, amelyet a stájerországi gyümölcsészeti egyesület Wien-ben október hónap 5.-én rendezett (császári jubileumi kiállítás név alatt), ahol 1500 láda és 100 hordó alma került bemutatásra és eladásra és a kiállított gyümölcs mennyiségét 6 vagonra lehetett becsülni, de ezt — sajnálatomra — nem láthattam. Ha grázi tapasztalataimhoz hozzáveszem a budapesti piacra tömegesen kerülő stájer alma hordós csomagolását, úgy látom, hogy a stájer gyümölcs betódulása ellen a leghathatósabb védelmet az nyújthatná, ha gondosabb csomagolással rászoktatnánk közönségünket arra, hogy a piacon ép, nyomódás és zúzódás nélküli gyümölcsöt követeljen és a több mázsás nagy hordókban törődötten idekerülő stájer gyümölcsnek hátat fordítson.

A második kiállítás, amelyet megtekinteni alkalmam volt, október hónap 11.-én nyílt meg Wien-ben a „K. k. Gartenbau-Gesellschaft“ rendezésével a Parkring-en lévő kiállítási épületben. A kiállítás védnöke Rainer főherceg Ő Fensége volt, aki a kiállítást személyesen nyitotta meg. Ez a kiállítás általános jellegű volt és 7 csoportra oszlott, u. m.: 1. növények és vágott virágok, 2. gyümölcs és konzerv, 3. zöldség, 4. kötészet és díszítés, 5. aquariumok és terrariumok, 6. kerttervek, tanítási eszközök és műtárgyak, 7. ipari tárgyak csoportjára. E csoportokban azonban az 1. és a 2. voltak legerősebbek. A virágcsoport ismertetése nem képezi e helyen feladatomat, de örömmel jegyzem meg, hogy a meglehetősen nagyszámú osztrák kiállító közt az a néhány magyar kiállító, aki itt megjelent, igen szépen megállotta a helyét, noha a hidegre fordult idő sehogyan sem kedvezett nekik érzékeny növényeiknek távolból való odaszállítására. A virágok közt ez időben természetesen a Chrysanthemum uralkodott és honfitársaink is erre helyezték a súlyt. Nevezetesen a herceg

Esterházy udvari kertészete Kismartonból (Chrysanthemumok, Cyclamen, Begonia, szegfű, Primula stb.), Kontsek Géza keresk. kertész Debrecenből (Chrysanthemumok és Begonia), Krempl István főkertész Szatmár (Chrysanthemumok), Nádassy József vasúti főkertész, Kolozsvár, akit valóban bámulni lehet, hogy remek fejlettségű chrysanthemumjait oly üdén tudta akkora távolságról odaszállítani; nyugodtan mondhatom, hogy szebb fejlődöttségű chrysanthemumok az egész kiállításban alig voltak láthatók, mint a Nádassy-é, akinek remek virágai a G. Bornemann (Blankenburg am Harz) gyönyörű gyűjteménye mellett is bátran helyet foglalhattak. Pedig nem kis dolog akkora versenyben, mint ott volt, feltűnni, akkor, amidőn a versenyen kívül álló schönbrunni és wieni udvari kertészetek páratlan kincseitől szinte elkáprázódik a szemlélő tekintete és amidőn a leghatalmasabb és leggazdagabb főúri kertészetek és régi nagykereskedő kertészetek társaságában kell megjelenni.

Minket azonban jobban érdekelhet e helyen a gyümölcsészeti csoport, amelyben valóban sok szép látnivaló akadt.

Megjegyzem azonban, hogy ez a gyümölcskiállítás a mi szeptember hónap végén Budapesten rendezett gyümölcskiállításunknak úgy a kiállítók száma, valamint a kiállított gyümölcs mennyisége tekintetében mögötte maradt. Nem is volt oly alkalmas helyiségben és nem mutatott oly áttekintést, mint a miénk, tehát nem is gyakorolt oly impozáns és egységes hatást.

Ebben ugyan része volt nyilván az előrehaladott idénynek, amidőn az őszi gyümölcsök ideje már erősen elmúlt és amidőn már a körte is csak kevés fajtában volt bemutatható. Am ott volt a téli gyümölcsök fejedelme: az alma, nagy változatosságban és kétségtelenül nagy gazdagságban.

Ebben a csoportban is szerepelt magyar kiállító, névszerint a fentemlített herceg Esterházy-kertészet, hajtatóból kikerült szép „Kék ökörszem“ szőlővel (és a 3. csoportban hajtatott zöldséggel), továbbá Szedlacssek István (Mária-tölgyes). Am e mutatóba idekerült kevés hazai gyümölcs elveszett azokban a nagy gyümölcstömegekben, amelyeket ott különösen az egyes országok és tartományok normal-gyűjteményeiként állítottak ki. Külön-külön csoportokban voltak ott: Alsó-Ausztria, Stájerország, Tirol, Karintia, Krain, Galicia, Csehország (Elbe-völgy) stb. nagyban termesztett gyümölcsfajtái, szép és gazdag gyűj-

teményekben. Külön-külön megint a különféle gyümölcsészeti, gazdasági, kertészeti egyesületek és szövetkezetek tömeges kiállításai, valamint a magánosok gyűjteményei.

Nem lehet feladatomban, hogy az egyes kiállítók gyümölcseit itt sorra részletezzem, de meg kell említenem azt, hogy a bemutatott gyűjtemények arról tanuskodtak, hogy úgy az általánosan bevált, hogy úgy mondjam internacionális fajtákból, valamint a helyi fajtákból is igyekeztek a legjobbakat, a nekik legmegfelelőbbeket kiválogatni és holmi bizonytalan értékű fajtákat mellőzni. Úgy látszik tehát, hogy ott is a fajták számának redukciójára és a bevált kisebb számúak tömeges termesztésére fektetik a fősúlyt. Erős versenyre számíthatunk tehát e téren osztrák kolégáink részéről.

A gyümölcsök fejlettsége és épsége általában elismerésreméltó volt; egyeseké pedig igazán pompás szép. Legnagyobb volt a N.-Ö. Landesauschuss gyűjteményes kiállítása, amelyben a gyümölcsök tömege 25-kilós ládába és lapos kabinet-ládába, kisebb része pedig íves karú kerek kosarakba volt csomagolva, olyan elvek szerint, mint a grázi kiállítás ismeretébenél megemlítettem. Ebben a csoportban J. Roneck (Kronberg) akkora tömegét állította ki a teljesen makulátlan és teljesen egyszínű sárgás Téli fehér kálviloknak, hogy az valóban felejthetetlen látvány volt. A lapos kabinet ládácskába, 16—24-ével, egyetlen rétegben, hófehér vatta közé beágyazott gyönyörű és teljesen egyenlő sárga színű hibátlan kálvilok valóban elárulták, hogy mekkora féltő gondossággal és körültekintéssel ápolhatták és védhették őket, míg végre ily hibátlan tökéletességben lekerültek fáikról. Igen szép gyűjteménnyel jelent meg az Obstproduzenten-Genossenschaft, Meran, Téli fehér kálvil, Fehér és Piros rozmarin, Edelböhmer, Kaltererböhmer, Köstlichster, Spitzlederapfel, Edelrot, Winterkönig, Masánszki és egyéb fajtákkal, ládába és hordókba csomagolva. Igen szép és hibátlan gyümölcsöket láttam Krainból bemutatva: Harbert-renet, Stájer masánszki, Unterkrainer Wachsapfel, Téli fehér kálvil, Bellefleur, Téli fehér tafota, Téli aranypármén, Golden Russet, Karmelita-renet, Kanadai renet és egyéb ismert fajtákban. A „Wein-, Obst- und Gartenbau-Verein, Bozen, remek szép déltiroli gyümölcseivel tünt fel, u. m. Edelböhmer, Kaltererböhmer, Lanaerböhmer, Weisser Rosmarin, Rother Rosmarin, Téli fehér kálvil, Köstlichster,

Spitzlederapfel, Kanadai kormos renet, Húsvéti piros kálvil stb. Ugyancsak gazdag gyűjteményes kiállítást mutatott be az „Obst und Gartenbauverein für das deutsche Elbetal in Böhmen“ (Aussig a. d. Elbe); itt is a ladás és hordós csomagolás lett nagyban bemutatva. De szép gyűjteményekkel jelentek meg egyesek is, pl. Schmid Artur (Kanzelhof-faiskola tulajdonosa, Maria Lanzendorf), a Thonet-uradalmi intézőség (Neudorf-Wildon, Steiermark és Wsetin, Mähren), J. A. v. Pirkershausen (Wolfsberg, Kärnten) és mások.

Újdonság volt előttem Alsó-Ausztria gyűjteményében egy szép nagy sárga fontos alma: a „Kaiser-Jubileumsapfel.“

A konzervek csoportjában a „Styria“ konzervgyár (Liebenau bei Graz) brillirozott.

A zöldségek gazdag változatosságban, habár nem túlságos tömegekben voltak képviselve és itt láthattuk a nálunk kevésbé ismert „Solanum Comersonii“ (viziburgonya) változatait, a „Helianthii“ („Salsifis“) gumóit, a „Stachys tuberifera“ („Choro Gi“), a „Yam-gyökér“ („Batatas“) és még más ekzotikus növények ehető részeit kiállítva Friedrich Hennings (Herrnleis, u. p. Ladendorf Nied.-Oest.) faiskola-tulajdonostól, aki 250 fajta burgonyát is állított ki.

A gépek osztályában sok nézője akadt egy új szőlőoltó gépnek, amelyet feltalálója: Raimund Hengl mérnök (Wien, XIX., Grinzingerstrasse Nr. 66.) „St.-Severinus“ név alatt 130 K-jával árúsít el, és amellyel két munkás (leány vagy asszony) naponként 12,000 darab fás-oltványt tud elkészíteni. Az egyik munkás a rügy alatt egyenesre elvágott nemes vesszőbe a gép egyik oldalán lyukat fúr (esztergályoz), a másik pedig a gép túlsó oldalán az íz közepén szintén egyenesre elvágott alanyvessző végéről a kérget és a fa egy részét leesztergályozza, úgy, hogy a rajta készült csap beleillik a nemes vesszőbe készített lyukba, amelyek összeillesztetvén, illetőleg egymásba dugatván, oly szilárdul állanak egybe, hogy alig lehet széllyel húzni. Így aztán a két egyenlő vastag vessző kambium-gyűrűi pontosan összeilleszkednek és a szokásos eljárás szerint állítólag jól összeforradnak. Hoztam onnan így készített egyéves oltványt az összeforradás megvizsgálata végett. Annyit azonban láttam, hogy az összeforradás helye köröskörül kinövéses (bibircsós) és a nemes rész hajtása nem lett valami nagy.

No és végül annyit jegyzek meg, hogy az

osztrák kollégák praktikusoknak látszanak kereskedelmi téren is és a kiállításból jó vásárt igyekeznek csinálni; ide mutat az, hogy az egyes gyűjteményes kiállításoknál, valamint másoknál is bőven osztogatják az eladó készleteikről összeállított pontos kimutatásokat, eladási címeket, feltételeket stb.-t feltüntető nyomtatott kis röplő lapokat. Ezt bizony mi is megtehetnénk és nem vallanánk kárát. *Győry István dr.*

A karbolineum-kérdés a gyümölcsészeti szakosztályban.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület gyümölcsészeti szakosztálya f. é november hónap 12.-én délután 4 órakor tartotta a nyári szünet után első gyűlését, amelyen K a k a s s Kálmán kir. tanácsos szakosztályi alelnök elnökölt, előadó A n g y a l Dezső királyi tanácsos volt.

A gyűlésnek legfontosabb tárgya volt: J a b l o n o w s k i J. királyi tanácsosnak, a m. kir. áll. Rovartani Állomás igazgatójának, nagyérdékű előadása a gyümölcsfa-karbolineummal végzett hazai kísérletekről és tapasztalatokról. A tudós előadó részletesen elmondta, hogy az 1908. év folyamán minő tapasztalatokat gyűjtött az a bizottság, amely e kérdés kísérleti megoldása végett előadóból, dr. F i s c h e r Samu földbirtokosból és vegyész-doktorból, továbbá a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet részéről A n g y a l Dezső igazgatóból, dr. S c h i l b e r s z k y Károly és dr. G y ő r y István tanárokból alakult meg. A kísérletezés színhelye részben dr. F i s c h e r S. nógrádverőcei gyümölcsöse volt, részben a komáromi m. kir. földművesiskola gyümölcsöse, részben pedig a nagybányai állami gyümölcskísérleti telep és a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet gellérthegyi gyümölcsöse.

A munka legnagyobb részét a m. kir. áll. Rovartani Állomás vállalta magára, amely kísérleteket tett abban az irányban is, vajjon nem volna-e lehetséges valamely megfelelő házi eljárással a közönséges fa-telitő karbolineumot védekezésre alkalmas, vagyis vízzel hígítható készítménnyé átváltoztatni; az ez irányú kísérletek legjobban sikerültek káli-szappannal, de mert a készítmény csak annyiba került, mint a vízzel hígítható állapotban készen vásárolható gyümölcsfa-karbolineum, azért az ez irányú további kísérletek abban hagyták.

A hígítható gyümölcsfa-karbolineumok közül a verőcei telepen a Webel-féle *arbolineum*, a többi helyeken pedig az Avenarius féle *dendrin* és a Schacht féle *A-jelű* karbolineum vonattak be a kipróbálás körébe. Valamennyi mind hatásosnak bizonyult a téli, illetőleg a kora tavaszi védekezésben, amidőn ugyanis március hónap folyamán 2¹/₂—18%-os hígításban kerültek a karbolineumok alkalmazásra. A 2¹/₂%-os folyadék azonban nem bizonyult elég erősnek; a 10%-osnál

erősebb pedig anyag-pazarlásnak volt minősíthető. A pontos vizsgálatoknál kitűnt, hogy erősség, illetőleg hatásosság tekintetében első helyen állott az Avenarius-féle *dendrin*, utána következett a Webel-féle *arbolineum* és a Schacht-féle *A-jelű* készítmény. Legajánlatosabbnak látszik az 5%-os folyadék használata. A fentnevezett bizottság — kísérleteinek és tapasztalatai eredményeinek alapos megbeszélése alapján — felkérte J a b l o n o w s k i József kir. tanácsost, hogy szíveskedjék a gyümölcsfa-karbolineum kertgazdasági alkalmazásáról oly előzetes tájékoztatást egybeállítani, amely a nagyközönség kioktatására szolgálhat. Ezen megállapodás alapján dolgozta ki és mutatta be a szakosztályban J a b l o n o w s k i J. azt a becses tájékoztató munkáját, amelyről a szakosztálynak referált és amelyet a szakosztály hálás köszönettel vévén tudomásul, elhatározta, hogy a földművelésügyi minister úrtól kérelmezni fogja e közhasznú és igen becses dolgozatnak kinyomattatását és a Rovartani Állomás útján minél nagyobb számú példányokban való szíves terjesztését a gyümölcsészkedő közönség használatára.

Midőn azt a biztos reményünket fejezzük ki, hogy e kérdés meghallgatásával D a r á n y i minister úr Ó Excellentiája a füzet kiadásáról kegyes lesz gondoskodni, egyidejűleg felhívjuk érdeklődő gyümölcsész-társaink figyelmét arra, hogy azt a m. kir. áll. Rovartani Állomástól (Budapest, II., Debrői-út 15.) vagy a m. kir. Kertészeti Tanintézettől (Budapest, I., Ménesi-út 45.) ingyen fogják megkaphatni. Éppen erre való tekintettel annak részletesebb ismertetését e helyen mellőzhetőnek véljük, de kifejezzük azt a reményünket, hogy a kérdés további tanulmányozásában a jövőben gazdatársainknak szíves közreműködésére számíthat ez a két intézet, amely kéri az összes gyümölcsstermesztőket, hogy tapasztalataikról egyiküket értesíteni szíveskedjenek.

*

A szakosztályi gyűlés további folyamán dr. G y ő r y István bemutatta S z ő l l ó s y Ferenc máramaroszigeti birtokosnak nagy gyümölcsösében termelt és a folyó évi őszi budapesti orsz. gyümölcskiállításon áll. aranyéremmel kitüntetett gyönyörű fejlettségű almáiból: a Jonathán, Téli aranypármén, Batul, Londoni pepin, Parkerpepin, Harbert renet, Gásdonki-renet és Boskopi szép fajtákat, hogy azoknak a máramarosi éghajlat alatt kifejlődött jeles tulajdonságait a szakosztály ama tagjai is megismerhessék, akik e kiváló gyümölcs-vidéket közvetlen tapasztalatból még nem ismernék.

A legközelebbi szakosztályi gyűlés folyó évi december hónap 2-ik csütörtökén, vagyis 10.-én d. u. 4 órára állapított meg, amidőn az elnökség hároméves megbízatásának letelte folytán az elnökség választása tüzetett ki napi-rendre, továbbá a vasúti szállítási díj előre követelt fizetésének ellenzése végett beérkezett javaslat megbeszélése és gyümölcsbemutatók. (Gy—y.)

Termesztési kísérlet paradicsom-fajtákkal.

A budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézetben — az intézet egyik céljának megfelelően — többek között állandó kísérletezés és megfigyelés alatt tartatnak a konyhakerti növények és azok fajtái is, úgy, hogy évenként egy-egy konyhakerti növény képezi az ez irányú kísérletezések tárgyát. Így történt ez tavaly nagyobb számú híres és híresztelt tengeri fajtával (melyekről a f. évfolyam 8. számában a 129. oldalon beszámoltunk), az idén pedig különböző bel- és külföldi cégektől beszerzett 36 fajta paradicsom került termesztési kísérletezés alá.

A kísérletezés eredménye annyival érdekesebb, amennyiben az intézet égalja, fekvése, talaja — amely egyébként a legtöbb konyhakerti növény termesztésére kevésbé alkalmas — a paradicsomnak kiválóan megfelelő és az ott az idén is jó ízű, nem vizenyős terméseket hozott.

A kísérlet alatt tartott fajták a palántaneveléstől kezdődőleg mind egyenlő bánásban részesültek. Vetésük március hónap 20.-án történt melegágyba. Két ízben széjjel ültetettek fokozatosan nagyobb távolságra, fokozatosan langyosabb ágyba, — időközben a szabadföldi viszonyokhoz szoktatva; végül azután május hónap 16.-án állandó helyükre lettek kiültetve, egy méter sor- és növény-távolságra. A talaj a tél folyamán ásatott fel és érett szarvasmarhatrággyával meglehetősen bőven trágyázott meg. Ültetéskor minden tő helyén egy kis gödör ásatott, amelybe a növény ültetése előtt komposzt-földdel történt.

A művelés karók mellett végeztetett. Egy tövön három hajtás lett meghagyva. Hónalj-hajtások eltávolítása (fattyazás) szükség szerint végeztetett. Az idej, különösen a délnek néző lejtőn érezhetővé vált szárazság miatt szükség szerint meg is lettek öntözve.

A kísérlet alá vett fajták lehetőleg sok szempontból figyeltettek meg, így pl. egészséges fejlődés, növés, virágzás, érés, termésmennyiség és minőség stb. tekintetében, amely egyes pontokra vonatkozólag a mellékelt táblázatos kimutatás mutatja az egyes fajtákon szerzett tapasztalatokat.

Az összes szempontok figyelembe vételével nagyban való termesztésre néhány újabb fajta érdemel különösen figyelmet. Legkitűnbeknek bizonyultak első helyen a „Roosevelt Alice“, — bámulatos bőtermő képességén kívül korai érésével, szép színével, jó ízével, tömött, kevés magvat tartalmazó terméseivel s azoknak szállításra feltűnően alkalmas voltával; azután második helyen a „Ponderose“, különösen óriási termésével, továbbá „Phaenomaine“, „Carters Outdoor“, „Magyar óriás“, a „Legyőzhetetlen“, „Perfection“, „Matsch-

less Purple“, „Nagy piros“, „Napkelet“, „Enormus“, „Skarlát Mikádó“ — a felsorolás sorrendjében.

Szállításra — különösen hosszabb útra — kitűnően alkalmasak, elég szívós héjuk és tömör húsuval való tekintettel, a már felsoroltakon kívül a kísérlet alatt volt fajták közül még: „Chemin“, „Express“, „Humbert király“, „Merveille des Marchés“, „Ószibarack“, „Preserven“, „Queen of Alexander“, „Queen of England“.

Elégé jól szállíthatók még: „Dicsfény“, „Francia óriás“, „Korai vörös“, „Legkorábbi vörös“, „Tripoli“.

E szempont a nagyban termesztendő fajták megválasztásánál — tekintettel e cikknek a szülő tenyésztési övén túl lévő szomszéd országokba való, mindjobban és jobban fejlődő kivitelére — elsősorban veendő figyelembe. Kivitelre és piac céljaira csak az élénk és intenzív vörös színű fajták termesztendők; a rózsaszínű fajták piacon nem keresettek.

Korai termesztésre különösen alkalmasoknak ígérkeznek:

a) Az igen korai érésű és törpe növésű — hajtási célokra különösen megfelelő — fajták: „Express“, „Geisenheimi korai“, „Korai vörös törpe“, „Legkorábbi vörös“, „Queen of Alexander“, „Rouge grosse hâtive“, „Laxton-féle“.

b) Korai érésű erősebb növésű, különösen szabadföldi korai termesztésre való még a fentebb felsoroltakon kívül: „Acme“, „Háromszor termő“, „Napkelet“, „Roosevelt Alice“, „Trés hâtive de plain eterre“.

A hajtás céljaira alkalmas fajták azonban, amint a kimutatásból látható, hozamra nézve túlnyomóan nem bőtermők, ami törpe növésűeknek és kisebb termésűeknek tudható be.

A termesztési kísérlet alatt volt fajták — az egy „Dicsfény“-t kivéve — mind egészséges növést és fejlődést mutattak. A „Dicsfény“ minden töve — úgy látszik az intézet talajának nagyfokú mész- vagy pedig keserűsőtartalma miatt — clorotikus (beteges, sárgaszínű) és valószínűleg e miatt feltűnően késői érésű volt, ami azonban nem zárja ki, hogy más jobb — a fajtának megfelelőbb — talajon figyelmet érdemlő, esetleg korán érő fajták közt ne foglaljon helyet.

Ezzel kapcsolatosan meg kell jegyeznünk, hogy lehetséges, miszerint ezek a fajták más helyen termesztve nem egészen ezt az eredményt adják, de tájékozásul mégis becsesek ezek az adatok, mert a termesztésre való fajták megváltoztatását nagyban megkönnyíthetik.

A fenthivatkozott táblázatok a következők:

Sorszám	A fajta megnevezése	A fajta		A t e r m é s				100 □ m te- rületől vár- ható mennyi- ség kg.-ban	éretse				
		A mag- származási (be- szerzési) helye	fejlődése	növése	levélzete	nagysága	alakja			színe	tövenkénti mennyisége dtb	I kilóra menő darabok száma	szállíthatósága
1	Acme	Mauthner Ödön Budapest	egészséges	erőtéljes	sötét színű, osztott	középnagy néha jókora	kerekded	liláspiros	35—40	8—9	nem szállítható, nagyon puha	410	korai
2	Carters' Outdoor	Carter, Anglia	»	erős, 130—150 cm. magas	sotétzöld, nagy, kétszer osztott	nagy vagy középnagy	»	élénk piros, sötét színű	45—50	6—8	kitűnően szállítható	640	közepes
3	Chemin	Mauthner Ödön Budapest	»	erős	kétszer osztott, ritkás	kicsiny vagy középnagy	hosszúkás, gömbalakú	skarlátpiros	30—40	9—10	kitűnően szállítható	390	közepes
4	Dicsfény	Mauthner Ödön Budapest	beteges chlorotikus	közepes	világos zöld, kétszer osztott	nagy	gyengén gerez- des, lapított, gömbalakú	»	35—40	9	elégé jól szállítható	380	kés. i
5	Express	Gürtler K. Miskolc	egészséges	gyenge, alacsony növései	sötét, egyszer osztott, tömött	középnagy	gömbölyű, síma, fűrtös 3—5 drb	»	30—35	10—12	kemény, jól szállítható	300	igen korai
6	Enormus	Mühle V. Temesvár	»	erős	sötétzöld	igen nagy	gyengén gerez- des alma-alakú hullámos felületű	sötét violás piros	20—25	4—5	jól szállítható	460	késői
7	Ficarazzi	Mauthner Ödön Budapest	»	középerős (110—130 cm. magas)	sötét, kétszer osztott, nagy levelű	középnagy	szabálytalan, lapos, gerezdes	skarlátpiros	35—40	7—8	nem jól szállítható	440	közepes
8	Francia óriás	Mühle V. Temesvár	»	gyenge (100—110 cm. magas)	világos, kétszer osztott	nagy vagy igen nagy	nyomott, alma- alakú, hullámos felületű	élénk piros	20—25	4—5	elégé jól szállítható	460	késői
9	Geisenheimi korai	Putz Ottó Erfurt	»	gyenge (100 cm. magas)	világos színű, finoman osztott	kicsiny, vagy középnagy	lapos, erősen gerezdes	»	30	10	nem jól szállítható	300	igen korai
10	Háromszor termő	Mauthner Ödön Budapest	»	középerős	sötétzsinű, osztott	jókora, középnagy	lapos, gömböly- ded, alig gerezdes	világos piros	30—35	7—8	puha húsú, nem szállítható	400	korai
11	Korai vörös	Mauthner Ödön Budapest	»	középerős (110—130 cm. magas)	sötét	közepes nagyságú	lapos, gerezdes	sötét vörös	35—40	10—12	szállítható	340	korai
12	Korai vörös törpe	Mühle V. Temesvár	»	igen gyenge (50—60 cm. magas)	egyszer osztott, és karjózott, összecsesvarodott	apró, néha középnagy	»	»	20—25	11	puha húsú, nem alkalmas szállításra	210	igen korai
13	Humbert király	Mauthner Ödön Budapest	»	igen erős (160 cm. magas)	sötétzöld, kétszer osztott, merev	kicsiny, fűrtös	tojás-alakú, síma, kerekded	élénk piros	50—60	33	kemény állományú, jól szállítható	170	közepes
14	Legyőzhetetlen	Mauthner Ödön Budapest	»	erős, középmagas	kétszer osztott, sötétzsinű	nagy, vagy igen nagy	alma-alakú, lapos, kerek	skarlátpiros	30	4—5	elégé szállítható	600	közepes
15	Laxton-féle	Gürtler K. Miskolc	»	gyenge (80—110 cm. magas)	kétszer osztott	közepes nagyságú	szabálytalan, lapos, gerezdes	sötétpiros	20—25	7	lágú, nem szállítható	330	korai
16	Legkorábbi vörös	Gürtler K. Miskolc	»	gyenge, v. középerős	erősen osztott	középnagy v. inkább kicsi	apróbbak gyengék, nagyobbak erősen gerezdesek	»	15—25	18—19	elégé szállítható	120	igen korai

17 Magyar óriás

Mühle V.
Temesvár

nagy söt.

gömbölyded,
szára oldalon

16	Legkorábbi vörös	Gürtler K. Miskolc	egészséges	gyenge, v. közepes	erősen osztott	középnagy v. inkább kicsi	apróbbak gyengék, nagyobbak erősen gerezedesek	»	15—25	18—19	eléggé szállítható	120	igen korai
17	Magyar óriás	Mühle V. Temesvár	»	erős növési igen erős növési (160—180 $\frac{c}{m}$ magas)	sötét osztott levelű kétszer osztott, sötét színű, nagy levelű-lemezű	nagy söt., igen nagy	gömbölyded, szára oldalon hullámos	jól szállítható	25—35	élénk piros	25—35	600	késői
18	Matschless Purple	Sutton, Anglia	»	erős, közepmagas	kétszer osztott, sötétzöld	nagy, fűrtös	alma-alakú, ke-rekded, hullámos 5—6 db. 1 fűrtön	kitünően szállítható	40	sötét viola színű	40	550	késői
19	Merveille des Marchés	Vilmorin A. Franciaország	»	erős, közepmagas	osztott, sötét	középnagy	lapos, gömbölyded, gyengén csilagszerűen gerezedes	jól szállítható	25—30	sötétpiros	25—30	340	közepes
20	Nagy piros	Novotarszky, Pécs	»	középerős, erős	osztott, sötét	nagy v. igen nagy	lapos, gyengén gerezedes	közepesen szállítható	30—35	halvány piros	30—35	600	közepes
21	Napkelet	Intézeti mag	»	erős, magas (130—150 $\frac{c}{m}$)	világos, finoman kétszer osztott	nagy v. igen nagy	lapos, szabálytalan alakú, néha erősebben gerezedes	igen jól szállítható	25—30	halvány piros	25—30	540	korai
22	Ózibarack	Novotarszky, Pécs	»	igen erős (170—180 $\frac{c}{m}$)	erősen, finoman kétszer osztott	kicsiny	hosszas gömbölyded, sima	kemény, érdehejú, jól szállítható	50—60	hamvas halvány rózsaszínű lila	50—60	260	közepes
23	Perdrigon	Vilmorin A. Franciaország	»	középerős	kétszer osztott levelű	középnagy, fűrtös	gömbölyded, lapos, gerezedes	élénk piros	30	élénk piros	30	500	közepes
24	Perfection	Vilmorin A. Franciaország	»	középerős (110—130 $\frac{c}{m}$)	világoszöld, finoman osztott	középnagy	szabálytalan lapos gyengén gerezedes	eléggé szállítható	35—40	élénk piros	35—40	610	közepes
25	Phaenomaine	Gürtler K. Miskolc	»	közepes	osztott	középnagy v. inkább nagy	lapos, sima, néha gyengén gerezedes	eléggé szállítható	30—35	élénk sötétvörös	30—35	660	közepes
26	Ponderose	Novotarszky Pécs	»	középerős	sötétzöld, osztott, ritkás	feltünően nagy	sima, lapos, gömbölyű	kitünően szállítható	15—20	élénk sötétvörös	15—20	680	közepes
27	Präsident Garfield	Intézeti mag	»	erős, közepes	osztott, sötét	nagy v. igen nagy	szabálytalan, erősen gerezedes	nem igen alkalmas szállításra	30—35	sötétvörös	30—35	550	késői
28	Preserven	Intézeti mag	»	gyenge, növési (60—70 $\frac{c}{m}$)	fordros, osztott, tömör levelűzetű	apró, fűrtös	sima, cseresznyezölden besavanyításra használhatók	sötétvörös	132—200	sötétvörös	132—200	220	közepes
29	Queen of Alexander	Sutton, Anglia	»	gyenge (80—100 $\frac{c}{m}$)	világoszöld, kétszer osztott	középnagy, néha kicsiny	lapos, szabálytalan, erősen gerezedes	igen kemény, kitünően szállítható	15—20	élénk sötétvörös	15—20	170	korai
30	Queen of England	Sutton, Anglia	»	középerős (110—130 $\frac{c}{m}$)	zömök, tömör, sötét, osztott	középnagy	almaalakú, gyengén hullámos	kitünően szállítható, kemény	20—25	sötétvörös	20—25	390	közepes
31	Roosevelt Alice	Gürtler K. Miskolc	»	erős növési	kétszer osztott, sötétzöld	nagy v. igen nagy	sima, almaalakú, gömbölyded	kitünően szállítható	30—45	sötétvörös	30—45	900	korai
32	Rouge grosse hâive	Vilmorin A. Franciaország	»	gyenge (80—100 $\frac{c}{m}$ magas)	osztott	kicsiny, 4—5 db. fűrtönként	lapos, szabálytalan, gerezedes	lágú, nem szállítható	25—30	sötétvörös	25—30	170	igen korai
33	Skarlát Mikádó	Vilmorin A. Franciaország	»	erős, zömök, közepmagas (110—130 $\frac{c}{m}$)	egyszer osztott, sötét, nagy széles osztványokkal	középnagy v. nagy	gömbölyű, almaalakú	kitünően szállítható	25—30	élénk világos skarlátpiros	25—30	450	közepes
34	Très hâive de plainne terre	Vilmorin A. Franciaország	»	gyenge (100—120 $\frac{c}{m}$)	finoman osztott	kicsiny, néha közepnagy	laposabb, sima almaalakú	puha, szállításra nem való	25—35	liláspiros	25—35	270	igen korai
35	Tripoli	Mauthner Ödön Budapest	»	gyenge, alacsony, zömök	haragoszöld, kétszer osztott, nagy hullámos osztványokkal	közepes vagy kicsiny	szabályos, lapos, gömbölyű	eléggé szállítható	20—25	sötétvörös	20—25	230	korai

Raab Alajos főkertész a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézetben.

Közhasznú kérdések és feleletek.

52. *Kérdés.* A *Sophora japonica* magját tartalmazó fürtös gyümölestokokkal hogyan kell elbánni, hogy azokból vetésre alkalmas magvakat kapjak. Mikor vessem el azokat?

Szeged.

G. A.

52. *Felelet.* **Sophora-mag csiráztatása.** A teljesen érett magvakat tokjukból kiszabadítván, azokat azonnal homokba elrétegezzük és tavasszal védett helyre a szabadba, vagy pedig — ha csak kevés van belőle — földdel töltött ládikákba elvetjük. Magja csiraképességét 3 évig megtartja, az elvetés után pedig 3—4 héten belül kikel. *Rd.*

Vegyes közlemények.

Gerber Ödön elhunyt.

Egy munkáséletet, egy felette rokonszenves egyéniséget döntött sírba f. évi november hónap 1.-én a kérlelhetetlen halál Gerber Ödön szinyérváraljai gyógyszerész, kedves pomológus-társunk személyében. A megboldogult egyik erős oszlopa volt annak a tiszteletreméltó régi gyógyszerész-gárdának, amely foglalkozását nem tisztán üzlelnék és kenyérkeresetnek tekintette, hanem igazi élethivatásnak, amelyet szigorú tisztességgel, lelkiismeretességgel, szeretettel és ideálizmussal kell betölteni. Mint ilyen, szaktársai körében kiváló megbecsülésben és osztatlan szeretetben állott, akihez ifjak és öregek egyaránt tisztelettel tekintettek fel és hozzá meleg szívvel ragaszkodtak. Minden szépért és nemesért hevült, lelkesedett és áldozott; kitüntetés nem keresett, de annál többet munkálkodott, dolgozott nemcsak szakpályáján, hanem társadalmi téren is. Mint gazdatiszti család sarja a természetet hön szerette. Gyógyszertárán kívül második otthona szőlője és gyümölcsöse volt. Tízholdas kertjében négy évtizeden át oltogatott, fáradozott és szép gyümölcseivel számos kiállításon feltűnést keltett, elismerést érdemelt. Így legutóbb a f. év őszén rendezte t budapesti orsz. gyümölcs- és szőlőkiállításon is aranyérmekkel lett kitüntetve. De nemcsak tettel és szóval volt ő lelkes pomológus, hanem szívesen buzdított írásával is, amikthogy soha sem szűnt meg másokat ösztönözni, buzdítani a hasznos és nemes foglalkozásokra. Most, amidőn 71-éves korában itt hagyta a földi léte, az igaz részvét és szeretet könnyeit fakasztotta mindazok szemeiből, akik őt ismerték és benne az igaz ember mintaképét becsülni megtanulták. Mi is fájdalommal búcsúzunk tőle, mert vele megint kevesebb lett egygyel hazai pomológusaink lelkes tábora. Fájdalmunkba az a hő óhajlás vegyül: Adjon az Isten hazánknak sok oly igaz és lelkes férfit, amilyen megboldogult Gerber Ödön volt! Áldás legyen emlékének!

(Gy.) **A Kertészeti Tanintézet ifjúságának kegyeletes ünnepélyei.** A budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet hároméves felsőbb tanfolya-

mának tanuló ifjúsága a f. é. november hónapban két ízben rendezett kegyeletes ünnepséget a tanintézet Ménesi-út 45. sz. a. lévő telepén. Az elsőt november 1.-én rendezték a Bereczki Máté szépen feldíszített és megkoszorúzott emlékszóbránál, ahol Angyal Dezső királyi tanácsos igazgató és a tanári testület jelenlétében az ifjúsági énekkar elénekelve a himnuszt, Nagy Sándor III. é. tanuló szép beszédben ismertette Bereczkinek mint pomológusnak működését és érdemeit, követendő példa gyanánt állítva az ifjúság elé az ő nemes és áldásos életét. Miután az ifjúsági énekkar gyászdzalt énekelt, szép szavalat következett: Ferenczi Endrének Bereczkire írt alkalmi ódája, amelyet Petrányi Ferenc II. é. tanuló adott elő. Az ifjúsági ének-kartól előadott „Szózat“ zárta be az ünnepséget. A második kegyeletes ünnepséget november 19.-én rendezte az ifjúság felejthetetlen emlékü Erzsébet királyné emlékére. A szépen feldíszített ünneplő teremben az ifjúság, énekkara hazafias és a gyászünnepséghez alkalmazott ének-számain kívül, szép szavallásokkal és alkalmi beszédekkel róttá le kegyeletét a nagy királyné emléke iránt. Nagy Sándor ifjúsági elnökön kívül Tóth István, Ajváz Milos, Krézsek István, Magyar Emil és Ripka Lajos tanulók részint szavallatokkal, részint zenei számok előadásával emelték az ünnepség fényét, amelyen a tanári testületen kívül vendégek is voltak jelen.

(Gy.) **Gyümölcs- és veteménykiállítás Nagymalmán.** A Nagymalmási Gazdakör igen tanulságos gyümölcs- és veteménykiállítást rendezett, amelynek kapcsán szakértekezletet is tartott Páska Zoltán főszolgabíró elnöklete alatt, ahol a Nagymalmás völgyében követendő gyümölcsstermesztési irány és egyéb teendők felől tanácskoztak. A kiállítást Dózsa Endre alispánnak, mint a kiállítás védőjének nevében, Páska Zoltán főszolgabíró nyitotta meg, aminek megtörténtével a bíráló bizottság Siko Kanut gazdaköri elnök vezetése alatt a díjazásokat állapította meg. Ez alkalommal elismerő okleveleken kívül kerti eszközökből álló díjak kerültek kiosztásra.

(Gy.) **Hernyőövek stanniólból.** Lapunk egyik t. Olvasójától a következő sorokat vettük: „Mint szenvedélyes szőlész és gyümölcsész fiatal gyümölcsfáimat évről-évre sajátkezűleg hernyóztam le, évente több ízben meg is permeteztem őket és fácskáim lombozata mégis a hernyók prédájává lett. Községünkben és hegyközségünkben a hernyózást hatósági felügyelet mellett pontosan teljesítik, de mit ér az, ha a gyümölcsösök közvetlen közelében nagy erdőségek vannak és onnan az annyira kártékony gyapjaspille hernyói óriási mennyiségben átköltöznek. Az 1907. évben észrevéve a hernyóköltözést, kis fáimat vastag cukorpapírossal kötöttem körül és azt a közepén kocsi-kenővel kentem be. Eredménye ezen védekezésnek sem volt, mert a kenő gyakori felfrissítése mellett is megszáradt és azon a hernyók csak át tudtak törni, sőt káromat is vallottam, mert egy

eső a kocsikenőt feloldván, illetőleg lemosván, a benne lévő ártalmas anyag kis fáimon végigfolyt és természetes, hogy maró hatásánál fogva azoknak hasznára nem volt. Kísérletet tettem egy a szaklapok által ajánlott és házilag készült kenővel, de szintén eredménytelenül. Végre egy eszmém támadt, amelyet követve: fácskáimat az 1908. év tavaszán a hernyók kikelése előtt arasznyi magasságú stanniol-lemezpapirossal kötöttem körül, kötélekül cérnaszál-vastag drótot alkalmazván lent és fent és fényes eredményre jutottam. Az idegenből átjött hernyók megkísérlették a felmászást; sikerült is a síma és csúszós stanniol-lemezre jutniok, de innen feljebb nem, mert erről lecsúszva, a földre potyogtak. A stanniol-lemez elég olesó és ha azzal kiméletesen bánunk, drót-kötékével együtt évről-évre leszedhető és újból alkalmazható. A hernyók begubózása után a lemez leszedendő, nehogy a kötélek a fa vastagodásával annak kergébe bevágjon. Fődolog, hogy a stanniol-papíros teljesen síma, illetve ránc nélküli legyen. Ha a vele bánás közben megráncosodnék, ki lehet símára vasalni. Ezzel az eljárással, ha fáinkat rendszeren hernyóztuk, az idegen jövevények ellen védekezve a kártéteitől teljesen megvédhetjük. Ajánlatos lenne, ha is e védekezési módszerrel gyümölcsész-társaim kísérleteznének. Apateleik, 1908. évi október hónap 24.-én. *Magyar Mihály*, jegyző.

Mi is óhajtanók, ha t. Olvasóink közül többen — habár csak néhány fán is — kísérletet tennének a fenti eljárás szerint és tapasztalataikat annak idején velünk közölni sziveskednének. (Szerk.)

Szerkesztői üzenetek.

Sz. I. Újvidék. A tőzegtrágyát, vagyis a tőzeges ürülék-trágyát (pöce-trágyát) télen kell kihordani és nem nagyon bőven alkalmazni, mert igen erős hatású. Mójával adva, igen értékes és hatásos, mert a szőlőt jól megbajtja. A másik ügyben a kiadótól fog intézkedni.

Újnépi uradalom, Nagykanizsa. Viznyomásos sajtó beszerzése, tekintettel annak több ezer koronányi árára, csak nagy szőlőbirtokokban fizetődik ki, ahol több ezer hektoliter bort szűrnek. Ilyen helyeken a viznyomásos sajtót az utolsó (második vagy harmadik) sajtólásra alkalmazzák. Kisebb szőlőbirtokokba teljesen megfelelnek a Röck István budapesti gyáros (I., Budafoki-út) u. n. különzéki csavaros sajtói, amelyekről árjegyzéket szivesen fog az illető gyáros küldeni. — A másik kérdéssel tessék közvetlenül a m. kir. Pincemesteri tanfolyam igazgatóságához (Budafok, Budapest mellett) fordulni, onnan szivesen megadják az adatokat akár a borpince, akár a sajtóház építésére vonatkozólag.

M. J. Hódmezővásárhely. 1. Nyúlak ellen legbiztosabb védelmet a jó kerítés nyújt; ennek hiányában a tüskével, náddal való bekötözés a kellő magasságig. Ellenben a különböző kenőseket (pl. hernyó-enyv, degrassz, kocsikenőcs) ne tessék a főtörzsére mázolni, mert azoktól — kivált a fiatal fák és a csonthéjasok — rendszerint elpusztulnak; ha ugyanis beivódik az a kórokozó keresztül az élő kámbiumig, akkor a táplálék-vezetés lehetetlenné lesz és így a fa elpusztul. 2. Ha az ártérben a víz 3—4 m.

magas is szokott lenni, úgy oda nem való fa; gyümölcsfát csak akkor való oda ültetni, ha a hely nem kiöntéses.

B-u. Kosna. Úgy látjuk, hogy csak korán érő szilvafajtákat való oda ültetni; ilyenek a »Bühl-i korai«, a »Cár«, az »Esslingen-i korai.« Ezekből oltóvesszőt a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézetből is kaphat, vagy pedig Wachsmann Albert úrtól, Borgóprund-ról. Almából is korai fajtákat ajánlunk, amilyenek pl. a »Piros és a fehér asztraháni«, a Danzigi bordás«, a »Sándor cár« Ezeket a fajtákat jó lenne ráoltani az ottlévő vadalmafák koronaágaira, így hamarosan megláthatná az eredményt. Ilyen fajták oltóvesszőit is szivesen rendelkezésére bocsátja fentemlített pomológus-kollégánk: Wachsmann úr, ha hozzáfordul és reánk hivatkozik. Ő neki az ilyen zord vidékek tekintetében különben is sok személyes tapasztalata van.

B. G. Tápíószole. Az a szövetség nem Szilágy vármegyében van. Címe: Széki Gazdák Szövetkeze, Szék, Szolnok-Doboka vármegye.

R. K. Füzesabony. Levelét megválaszolás végett áttettük Kovács Antal orsz. méhészeti felügyelő úrhoz (m. kir. földművelésügyi ministerium).

D. I. Győr-Révfalu. 1. Tessék szives figyelmére méltatni lapunk legutóbbi (november hónap 10.-én megjelent 21-ik) számában közölt 50. közhasznú feleletet. 2. A másik ügygel tessék a m. kir. áll. Rovartani Állomás igazgatóságához, Budapest, II., Debrői-út 15. sz., fordulni; onnan figyelemmel kísérik ezeket az ügyeket is és ha szükségét látják, a helyszínen gyűjtött tapasztalatok alapján intézkedést provokálnak. Azonban pontos és részletes adatokat tessék előadni.

J. S. Budapest. 1. Eddigi tapasztalataink szerint a nyúl a diófát nem rágja meg. 2. A málnát az öreg telepről elszedett egyéves gyökérsarjakról szaporíthatja; ha száraz a talaj, úgy tessék a tavaszi ültetés előtt a gyökereket sárhabarékba mártogatni, az ültetés után pedig a töveket 4 újjnyira a föld színe felett visszavágni. A nedvesség visszatartása végett pedig jó lesz a talajt 5 újjnyi vastagon elterített rövid szalmás trágyával beárnyékolni. 3. A hirtelen beállott fagyos idő miatt nem küldték el a rendelt fákat. Különben se lett volna jó azokat a száraz földbe ültetni. Tessék a gödröket még télen kiásatni, hogy a téli nedvesség jó mélyre mehessen és tavasszal úgy ültetni a fákat, hogy a gyökereket besározzák, a talajt pedig beárnyékolják.

G. I. Győr. 1. Valószínűnek tartjuk, hogy a gesztenyetermés ürességét a megtermékenyülés hiánya okozza. Ezért jó lenne közelbe még néhány gesztenyefát ültetni. 2. A Sárga Belle-fleur (olv. bellfőr) almafának tessék adni trágyát is, de még inkább vizet, akkor majd nagyobbra növeli gyümölcseit.

S. I. Gelse. Lev. lapját a kívánt címre továbbítottuk.

K. J. Nyitra. 1. Aszbeszt-cement-palagár központi irodája: Hatsék Lajos, Budapest, VI., Andrássy-út 33 sz. Egyébként bizonyosan megszerezhető a Magyar Mezőgazdák Szövetkeze útján is (Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.). 2. A kérvények felett még nem határoztak: valamennyit mind együtt intézik el a földművelésügyi ministerium VIII—3. ügyosztályában.

S. A. Jászalsószentgyörgy. F. Á. Kúsmód. E. F. Sepse. N. B. Kraszna. Jegyzői hivatal, Bács-Kossuthfalva. F. E. Dorog. H. K. dr. né. Jobbágyi. P. I. Somogy-Kútás. W. F. Románkócsa. Levelét írtunk.

HIRDETÉSEK.

Ingyenes hirdetés nincs!

HIRDETÉSI DIJTÁBLÁZAT:

Nagyobb hirdetések	1 évre	1/2 évre	1/4 évre	Egyszeri közlemény	Apró hirdetések:	fillér
	korona	korona	korona	korona		
Egész oldal	600	400	200	80	Minden egyes szó	4
1/2	300	200	100	40	kövér betűvel	8
1/4	150	100	50	20	3-szori közlés után 20% engedmény.	fél-
1/8	75	50	25	10	Hivataloknak, községeknek, egyesületeknek, szövetkezeteknek	áron

A hirdetési díj előre fizetendő. Hirdetni csakis kertészeti, szőlészeti és mezőgazdasági érdekű tárgyakat lehet.
A hirdetési szövegnek legkésőbb minden hónap 5-éig és 20-áig kell beérkeznie a kiadóhivatalba (VI., Gr. Zichy Jenő-u. 3.) a hirdetési díjjal együtt

FAISKOLA - CIKKEK

u. m. gyümölcsták, díszfák, fasorok, díszbokrok, fonyófélek, rózsák, évelő virágok, spárgagyökerek, csemeték stb. szállítására, valamint kertek alakítására és fasorok ültetésére terv és költségvetés szerint ajánkozik.

PECZ ÁRMIN

CS. és KIR.UDV. MŰKERTÉSZ
ÉS FAISKOLA - TULAJDONOS
Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Újdonság. Szabadalmazva.

ÜVEGHÁZI és MELEGÁGYI ABLAKKERET

vasból és falécből szerkesztve, tehát elpusztíthatatlan, 1 m. széles, 1.50 m. hosszú, darabja csak 5 korona. A keretek tetszés szerinti más méretekben kaphatók. Árjegyzék ingyen és bérmentve kapható:

TÖRÖK IÓZSEF szabadalm. üvegházi és melegágy-keretgyárban
SZEPES-MINDSZENTEN Szepes-megye.
Vas és fa elpusztíthatatlan.

A közismert és hazánkban is már sokoldalúlag kipróbált

SCHACHT-féle GYÜMÖLCSFA- KARBOLINEUM



ezután már csak tömörített alakban mint kivonat kerül forgalomba, ami által e szer jelentékenyen olcsóbbodott, mert így háromszor annyi vízkeverést is eltűr, mint az eddigi. Most a lombtalan fák és bokrok fecskendezésére az „A” jelűt kell alkalmazni és pedig 1 : 9 arányban. (1 kg. „A” jelű 9 liter vízzel vagy még többel keverendő.)

STRAUB U. festéküzletben

Budapesten, IV., Városház-utca 4.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, V., CSAKLYA-UTCA 3.

Mindennemű

pálinka-főzőkészülékek

gyümölcs, törköly, borseprő stb. égetésére.

Különféle más lepárlók. ■ Jutányos árak.

Parosításhoz

kitünően fejlődött, iskolázott

■ vadgyümölcs-csemetéket ■

ajánl

FARAGÓ BELA cs. és kir. udv. szállító
ZALAEGRSZEGEN.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.



STAINER GYULA
cs. és kir. udv. szállító

MAGPERGETŐ-GYÁRA.

—
**ERDÉSZETI
MAGKERESKEDÉSE**

—
**CSEMETE
NAGYKERESKEDÉSE.**

—
**KÖRMEND,
(Vas-megye.)**

Ajánl:

Gyümölcsmagvakat,

—
lombfa-,

—
fenyőmagvakat,

—
vadgyümölcs-

—
csemetéket.

—
Tülevelü-,

—
lombfa-, élősövény-

—
csemetéket,

—
disz- és sorfákat stb.



Csakis
elsőrendű
kipróbált és
megbízható
minőségben.



Arajanlatokért tessék levéli felszólítást.

SZABÓ ISTVÁN

gyümölcsfa- és rózsaiskolája

Újszeged, Főfasor 34 szám.

Ajánlja mintegy 140,000 drb. 1—2—3—4 éves nemesített gyümölcsfakészletét és pedig: körte, alma, birs, naspolya, cseresznye, meggy, kajsz- és őszibarack, úgyszintén besztercei szilva- és ringló fajtákat, igen szép, egyenes, erős példányokban, jó gyökérrzettel. A fák törpe, közepes és egész magas törzsből rendelhetők meg.

Árak: 100 darab 40—60 korona; erős magas törzsű példányok, sorfának valók 100 drb. 70—80 kor. Ezer darab vételénél kedvezmény. — Bokorrózsák gyökérrnyakban nemesítve, szabadföldből szép erős példányok, legjobb fajtákban, darabja 40—50 fillér. Kúszórózsák „Crimson Rambler“ 1—2 méter folyással. Igen szép példányok, darabja 40—60 fillér. — Hársfák, nagy levelűek, igen erős példányok, darabja 2 kor. — Gyümölcs-vadesemeték, készlet 500,000 drb, legnagyobb része átültetett. Megrendelhető alma, körte, Prunus Mirabolán, Prunus Mahaleb, ősz- és sárgabarack, 1,000 darab 10—30 koronáig. — Gömb- és piramis-akácból nagy készlet, Thuja compacta- és pyramidalis igen nagy készlet, olcsó árban kaphatók.

Tessék név- és árjegyzéket kérni, bérmentve küldöm.

Eladó szigorúan fajtiszta szokványminőségű sima szőlővessző több jeles bor- esemege- és muskatályfajtából. Árlapot kívánatra bérmentve küld Guganovich Máté, Szabadka. (1)

Eladó gyümölcsfák. A pécs—baranyai kertészeti egyesület kertjében a pécsi országos kiállítás alkalmával díszoklevéllel kitüntetett gyümölcsfajták nemesítvényei 50—60 fillér árban eladók; árjegyzék ingyen; megrendelések Ziegler Tivadar Pécs, városház, címzendők. (2)

Eladó, több százezer darab sima Ripária portális szőlővessző, I. oszt. 55 centiméter hosszúságban 14 korona ezre, II. oszt. 5 korona ezre, gyökeres portális-vessző 28 korona ezre, fás- és zöldoltvány szintén kapható. Megrendeléseket 1/4 előleg kapcsán kér Saguly Dániel, Nagymaros, Hont vármegye. (3)

Eladó 1-éves gyökeres fás szőlőoltványok, úgymint; Mustos-fehér, Erdei, Olaszrizling, Nemes kék kadarka, Pirosdinka. Csemegefajták: Chasselas royal és blanc, Fehér kecskecsesű, Muskát Hamburg, Malaga blanc, ezre 160 K. II. osztályú ezre 60 K. Gyökeres Ripária portális I. osztályú ezre 40 K. Sima Ripária portális I. osztályú ezre 16 K. II. osztályú 6 K. Tamás Lajos szőlőtelep-tulajdonos, Erdőhegyen. (Aradm.) (4)

Komondorok, tiszta fehérek, 18 hónaposak, hím és nőstény kitűnő házőrzők eladók. Danner Mihálynál, Szeged. (5)

Eladó pergetett akácméz 5 kilós dobozzal 8 kor.-ért, kitűnő újbor kétszer fejtve hektoliterenként 30 K. Élő méhekről árjegyzék ingyen. Kiss János, Tiszakürt. (6)

Eladó több ezer akáccsemete ezre 2 korona Jankó Sámuel tanítónál, Óskün (Veszprémmegye.). (7)

Eladó. Kétszer használt Mücke-féle 120 tojásváló keltetőgép, mely f. évben 160 koronáért vétetett, helyszüke és tenyésztés felhagyása miatt 120 koronáért eladó. A gép kitűnően működik; első keltéskor 88, második keltés alkalmával 94% volt a keltési eredmény. A gép teljesen jó karvan, bármely szobában elállhat. Récei Gyuláné, Csobánka (Pestmegye.). (8)

Gyümölcsfa-csemeték és gyümölcsfák nagy és kis mennyiségben eladók Ifj. Vánky Józsefnél, Újszeged. (9)

Veszek 500 darab kiültetésre alkalmas jegenya-nyárfát. Matuska István, Nagykároly. (10)

Unghváry József szőlőtelepén és gyümölcsfaiskolájában Cegléd (Pest m.) ez év őszén nagyobb mennyiségű (300—350 ezer drb.) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1—5-éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszibarack, cseresnye, meggy, eper, savanyú szeder, bollvillei körte, azaról-galagonya, birs, lasponya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földi eper (szamóca), ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, pyramis-eper, gömb-akác, pyramis-akác stb. csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5—30, igen erősek 40—50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3-éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, besztercei szilva, cseresnye, fekete meggy, sajmeggy (Prunus Mahaleb), sárgabarack, mandula, Prunus Myrabolána, galagonya és kökény; ezek árai erősségük szerint 100 drb. 80 kr. tól 1 frt 80 kr.-ig, 1000 drb. 7 forinttól 17 forintig. Lepényfa (Gleditschia triacanthos) és akác, áthatlan sövény készítésre igen alkalmas, 1—3-évesek, igen nagy készlet (kb. 3 millió). Ennek ára 1000 drb. 2 frt 50 kr.-tól 13 frt-ig. Ujdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 drb. 40—60 kr. Háromszor permetezett szokványminőségű bor- és csemege szőlővessző, teljesen beérett, síma 1000 drb. 3 frt-tól 7 frt-ig, gyökeres 15 frt-tól 20 forintig. Tessék árjegyzéket kérni! (11)

Vadrózsafa szép egyenes, egészséges 140—220 cm. magas derekú, jó gyökerekkel, száza 7 K, ezre 66 K csomagolással. **Spárgagyökér**: Hófej 3-éves száza 4 K. Sir Antal városi főkertész, Eger. (12)

Eladó gyökeres és síma európai szőlővesszők: rendkívül erős gyökérzetű porbujtások: Ezerjő, Mézes fehér, Budai-zöld, Oporto, Nagyburgundi, Madelaine Angevine, Chasselas blanc croquant, Chasselas blanc et rouge és több más Chasselas fajtákból. Muscat: Alexandriai, Ottonel, Narancsizű, Citronelle. Továbbá mindezekből valamint más bor- és csemege-fajtákból, síma vesszők is kaphatók: Krausz Mihály szőlőbirtokosnál, Kocsér (Pestm.). (13)

Eladó. Elsőrendű érmekkel kitüntetett telepemről aransárga Orpington kakasok, ezüstszőrme nyúlak 5—15 koronáért. Csomagolás, termesztési útbaigazítás ingyen. Kardos Bernát, Sárafalva (Torontálmegye.). (14)

Őszibarack alanyának való idei keserűmandulamag (apró szemű szapora) kilója egy korona Kapható: Schönbeck Imrénél, Esztergom. (15)

Eladó síma vessző Csabagyöngye és Kádarka, - Oportó, Olaszrizling, Rakszölő, Mustosfehér, Piros szlankamenka, Chasselas rouge, Chasselas croquant, Passatutti, gyökeres fásoltványok jutányosan kaphatók. Ladányi Istvánnál, Körös-Tarcsa. (16)

Szőlővessző. Szokvány-nagyságú tisztított és peronosporamentes 50.000 Erdei fehér bakar, 50.000 Kövidinka, 30.000 Szlankamenka, 20.000 Piros veltelini, 20.000 Olaszrizling, 15 000 Passatutti és 6000 vegyes csemege szőlővessző eladó. Rizling és dinkának ára 5 korona, többié 6 korona ezrenként. Csomagolás és vasutra szállítás 1 korona. Burger Zsigmond jegyző, Kiskundorozsma. (17)

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbített

magyar fogatos szőlőpermetezőinket

melyekkel nagy munkaerő- és anyag-megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmivelési árjegyzékünket **szőlővédekezési gépekről, permetező stb. anyagokról** kívánatra bérmentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-u. 31.

Gyümölcsfa-csemeték és gyümölcsfák nagy és kis mennyiségben eladók Ifj. Vánky Józsefnél, Újszeged. (9)

Veszek 500 darab kiültetésre alkalmas jégenya-nyárfát. Matuska István, Nagykároly. (10)

Unghváry József szőlőtelepén és gyümölcsfaiskolájában Cegléd (Pest m.) ez év őszén nagyobb mennyiségű (300—350 ezer drb.) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1—5-éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszibarack, cseresnye, meggy, eper, savanyú szeder, bollvillei körte, azaról-galagonya, birs, lasponya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földi eper (szamóca), ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, pyramis-eper, gömb-akác, pyramis-akác stb. csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5—30, igen erősek 40—50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3-éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, besztercei szilva, cseresnye, fekete meggy, sajmeggy (Prunus Mahaleb), sárgabarack, mandula, Prunus Myrabolána, galagonya és kökény; ezek árai erősségük szerint 100 drb. 80 kr. tól 1 frt 80 kr.-ig, 1000 drb. 7 forinttól 17 forintig. Lepényfa (Gleditschia triacanthos) és akác, áthatlan sövény készítésre igen alkalmas, 1—3-évesek, igen nagy készlet (kb. 3 millió). Ennek ára 1000 drb. 2 frt 50 kr.-tól 13 frt-ig. Ujdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 drb. 40—60 kr. Háromszor permetezett szokványminőségű bor- és csemege szőlővessző, teljesen beérett, síma 1000 drb. 3 frt-tól 7 frt-ig, gyökeres 15 frt-tól 20 forintig. Tessék árjegyzéket kérni! (11)

Vadrózsafa szép egyenes, egészséges 140—220 cm. magas derekú, jó gyökerekkel, száza 7 K, ezre 66 K csomagolással. **Spárgagyökér**: Hófej 3-éves száza 4 K. Sir Antal városi főkertész, Eger. (12)

Eladó gyökeres és síma európai szőlővesszők: rendkívül erős gyökéretű porbujtások: Ezerjő, Mézes fehér, Budai-zöld, Oporto, Nagyburgundi, Madelaine Angevine, Chasselas blanc croquant, Chasselas blanc et rouge és több más Chasselas fajtákból. Muscat: Alexandriai, Ottonel, Narancsízú, Citronelle. Továbbá mindezekből valamint más bor- és csemege-fajtákból, síma vesszők is kaphatók: Krausz Mihály szőlőbirtokosnál, Kocsér (Pestm.). (13)

Eladó. Elsőrendű érmekkel kitüntetett telepemről aransárga Orpington kakasok, ezüstszörme nyúlak 5—15 koronáért. Csomagolás, termesztési útbaigazítás ingyen. Kardos Bernát, Sárafalva (Torontálmege). (14)

Őszibarack alanyának való idei keserűmandulamag (apró szemű szapora) kilója egy korona Kapható: Schönbeck Imrénél, Esztergom. (15)

Eladó síma vessző Csabagyöngye és Kardarka,- Oportó, Olaszrizling, Rakszőlő, Mustosfehér, Piros szlankamenka, Chasselas rouge, Chasselas croquant, Passatutti, gyökeres fásoltványok jutányosan kaphatók. Ladányi Istvánnál, Körös-Tarcsa. (16)

Szőlővessző. Szokvány-nagyságú tisztított és peronosporamentes 50.000 Erdei fehér bakar, 50.000 Kövidinka, 30.000 Szlankamenka, 20.000 Piros veltelini, 20.000 Olaszrizling, 15 000 Passatutti és 6000 vegyes csemege szőlővessző eladó. Rizling és dinkának ára 5 korona, többi 6 korona ezrenként. Csomagolás és vasutra szállítás 1 korona. Burger Zsigmond jegyző, Kiskundorozsma. (17)

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbített

magyar fogatos szőlőpermetezőinket

melyekkel nagy munkaerő- és anyag-megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmivvelési árjegyzékünket **szőlővédekezési gépekről, permetező stb. anyagokról** kívánatra bérmentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-u. 31.

Prima csemegeméz 5 kiló bérmentve 7 kor. dr. Bajor Lajos méhészetétől Galgahévíz. (18)

Eladó faiskolából ősz folyamán 110.000 db. 1—2—3—4 éves almafaoltvány, Aranypármén, Jonathán, Sárga-Bellefleur. Batul, Casseli, Sóvári, Aranykormos, Fehér kálvil, Török-Bálint, Londoni pepin, melyekből ezerszámra kapható még 20 fajta almafa. Körtefák: 30.000 darab 32 fajtában. Oltott besztercei és más szilvafák 20.000 db. cseresnye, meggy, diófa. Árak: 40—80 fillér erősség szerint. Alma-, körte-vadcsemete 200.000 db. Tessék árjegyzéket kérni. Szász János faiskolája, Nagybányán. (Szatmármegye.) (19)

Belga óriás házinyulak eladók, párja tiz korona. Nimbsgern Vilmos, Homok-Szent-György. (Somogymegye.) (20)

Ajánlok őszi szállításra legjutányosabb árban szépen fejlett alma, cseresnye, sárgabaraack oltványokat különböző fajtákban. Orincsák Miklósné Újszeged. (21)

Kitünő új bor tisztán fejteve 36 és 32 K, ó-bor 48 K, peccsenyebor 55 K, kérjen árjegyzéket. Kollár Vilmos pincegazdászata, Cegléd. (22)

Eladunk saját termésünkből teljesen fajtisza rendkívül erős, zamatos fehér bortermő Piros Delaware szőlővesszőt. Sima ezre 45 K, száza 5 K, Gyökeres ezre 150 K, száza 18 K, 10 drb 2 K. Ez az egyedüli korán érő direkttermő fajta, mely immár 20 év óta folytatott kísérletezések tanúsága szerint a filloxerával szemben teljesen ellentállónak bizonyult. Szállítunk azonkívül gyökeres fásoltványt — közte nagyobb mennyiségű Csabagyöngyét is —, továbbá Ripária portális sima és gyökeres vesszőt. Árjegyzékkel készségesen szolgálunk. Rendes és Komlós, szőlőoltvány- és vesszőtermelők. Székelyhid. (Bihar vármegye.) (23)

Gazdasági népiskola B.-Derecske ajánlja többszörösen kitüntetett csemete- és szőlőtelepének termékeit. Csemeték, gyümölcsfaoltványok, gazdasági és díszfák, díszbokrok dús választékban. Hazai, oltvány, Ripária sima és gyökeres vesszők olcsó árakon. Nagyobb vétel, vagy őszi szállítás esetén engedmény. Kivánatra árjegyzék. (24)

Csabagyöngye, Chasselas Vibert csemegeszőlők gyökeres oltványokban kaphatók, **Vadaj Lószef** szőlőbirtokosnál, **Nagyváradon**. (25)

Eladó: szép fás dús gyökerű szőlőoltvány, Nemeskadarka, Kövidinka, Piros-Szlankamenka, Erdei-fehér, Mustos-fehér, Mézes-fehér, Olasz-rizling ezre 140 korona. Chasselas blanc, Chasselas rouge royal, Madelaine angevine, Passatutti, Muscat Ottonel ezre 160 K. Malaga fehér, Kecskeseesű fehér Genuai zamatos, Ezeréves Magyarország száza 20 korona. Csabagyöngye száza 40 korona. Ezen oltványok első osztályúak Riparia portalis alanyon. II. osztályú ezre 60 korona. Zöldoltás 80 kor. Rendeléseket elfogad Lehoczky János kertész, Mezőberény. (26)

Eladó 1500 drb 3—4-éves szép, erőteljes növesű, 1 és fél méter magastörzsű Aranypármén alma-oltvány drbja 60 fillér. 3—4-éves körte, barack, szilva, cseresnye, meggy-oltványok drbja erősség szerint 50—60 fill. A faiskola talaja kötött agyag. Fajtisza bronzpulyka 8 K és pekingi kacsa drbja 6 K. Megrendelések a gazdasági ismétlő-iskola vezetőségéhez Szolnok, intézendők. (27)

Eladók a túrkevei gazdasági népiskolánál nagymennyiségű erőteljes gyümölcsfa-oltványok, gazdasági és díszfák, darabonként 60, 50, 40, 30 és 20 filléért. Nagyobb rendelésnél árengedmény. Ugyancsak eladó fajtisza fehér orpington, fehér pulyka, angora nyúl, galléros, pávafarkú pourzii és törökgalamb, továbbá arankamentes lucernamag. Megrendelések Bedő Mihály, állami gazdasági szaktanító címére küldendők. (28)

Gyümölcsfák. Őszi és tavaszi kiállításra erőteljes nemesített gyümölcsfákat, 30 és 40 fill. ért darabját szállít. Varga István faiskolája Kunhegyesen. Árjegyzék ingyen. (29)

Eladó több százezer darab sima Ripária portális szőlővessző, I. oszt. 55 centiméter hosszúságban 14 korona ezre, II. oszt. 5 korona ezre, gyökeres portális vessző 28 korona ezre, fás és zöldoltvány szintén kapható. Megrendeléseket $\frac{1}{4}$ előleg kapcsán kér Saguly Dániel, Nagymaros, Hont-vármegye. (30)

Eladó 16 hold homok, ebből harmadfél hold szőlő, holdanként 320 koronáért. Bővebbet Málint András vincellérnél, Mérgesi szőlőtelep u. p. Kiskúnhalas. (31)

Gyümölcsfaiskola helyszűke miatt **olcsón**, egészben eladó. Tartalmaz kb. 6000 különféle nemes 1—3-éves oltványt. Leheltelep, Jászberény (32)

Eladó 2-évesgyökeres fás-szőlőoltvány, nagy szőlőben hiányok pótlására igen alkalmas; csemegefajtából: Piros Chasselas, sárga Chasselas, borfajtából: Olasz rizling, vallas Erdei száza 24 K, ugyanezen fajtából 1-éves gyökeres száza 14 K; a fajták egymástól elkülönítve, fajtisztaságért jótálok. Főríz Sándor, Nagy-Szalonta. (Bihar m.) (33)

Vadrózsafák, egyenesek, kellő gyökérzetűek, 100–220 cm. magasak, becsomagolva és a Máv. vonalain bérmentve, száza 9 kor. 50 fill., ezre 90 korona. Mititzky Pál kertészete, Eger. (34)

Rózsavadcsemete. Jól beérett, szép egyenes, egészséges, jó gyökérzettel, 140–250 cm. magas 100 darab 6 kor. 80 fill., 1000 darab 64 korona 100–140 cm. magas 100 drb 4 kor. 60 fillér, 1000 drb 45 korona. Özv. Tóth Jánosné, mű- és keresk. kertészete Eger. (35)

Eladó. 1-éves gyökeres fás szőlőoltványok, úgymint: Mustos-fehér, Erdei, Olaszrizling, Nemes kék kadarka, Pirosdinka. Csemegefajták: Chasselas royal és blanc, Fehér kecskecsesű, Muskát Hamburg, Malaga blanc, ezre 160 K. Fentemlített fajtából gyökeres vesszők ezre 30 korona. Gyökeres Ripária portális I. osztályú ezre 40 K. Sima Ripária portális I. osztályú ezre 16 K. Tamás Lajos szőlőtelep-tulajdonos, Erdőhegyen, (Aradm.) (36)

Pergetett méz fehér 5 kiló 8 kor. sárga 7 kor. bérmentve. Ezüst nyulak 10 hónaposak 8 koronáért. Kitűnő újborok 100 literenként 32 koronáért küldetnek Török József szőlőbirtokos méhtelepéről Öcsöd. (37)

Szőlőoltványok azonnali, vagy tavaszi szállításra nagy mennyiségben kaphatók, Kintli György szőlőtelepéről, Zala-Szentlászlón. Ara: szokványminőségű I. osztályú oltványoknak (több kitűnő bor- és csemege-fajtáknak, zöme a készletnek Rizling, Oportó, Gyöngyszőlő és az igen bőtermő Szlankamenka) ezrenként 160 korona. II. osztályú: 70 korona. Megrendeléskor az ár egy negyedrészt előlegezni kérem. (38)

Sodronykerítésfonógépet küldök 60 koronáért, melyen bárki a kerítés fonást 5 perc alatt megtanulja. Leírást, árlapot ingyen küldök. Tövisekkel s tartósodronnyal ellátott sodronykerítéseket árlap szerint küldök, minden méret és minőségben. Gleditschia- és akáccsemeték kor és erősség szerint 1000 db. ára csomagolva 5–7–10 korona. Ripária portális síma és gyökeres vesszők valamint számos hazai síma csemege- és borfajta, mely árlap szerint kapható. **Akác** sorfának alkalmas 3–4–5^m átmérővel 10 db. 4–5–6 korona. 100 darab 35–45–55 korona. 1000 darab 300–400–500 korona. Resch József Sándor, Bács. Bácska. (39)

Betöltendő állások és ajánkozások.

Allást keres. Nős, gyermektelen kertész, beszél németül és tótul, érti a faiskola-kezelést, szőlészetet, méhészetet és baromfitenyésztést. Közvetítők díjaztatnak. Fischer Ferenc, Ekecs (Komárom vm.) (40)

Kertészt 24-holdas öntözhető terület kihasználására társul keresek. Tőkével rendelkező előnyben részesül. Ajánlatok: Schöfer Dezső Gáttája, Temesvármegye címre intézendők. (41)

Kertészi vagy főkertészi állást keres január 1-ére 40 éves nős, kis családú egyén, ki a kertészet minden ágában jártas. Cím: Pokorny főkertész, Felsőíreg. (Tolnamegye.) (42)

Allást keres 35-éves nős, családos tanintézetű egyéves végzett kertész, jó bizonyítványokkal. Cím: a kiadóban. (43)

Vincellér és borkezelői állást keres 1909. január 1-ére nős vincellér, ki kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Hegedüs István, Lakanénye, (Hontmegye.) (44)

Allást keres középkorú, kis családú egyén, ki szőlő, faiskola és konyhakert kezelését elvállalja. Cím: a kiadóhivatalban. (45)

Allást keres 1909. január 1-ére 35 éves nőtlen kertész, ki a méhészetben, kertészetben, gyümölcsészetben jártas, négy év óta nagyobb kertészetben működik, nagyobb gyümölcsös vagy kertészet önálló vezetését is elvállalja. Címe: „45“ számmal válaszbélyeg ellenében a kiadóban. (46)

Keresek szorgalmas nős kertészt, ki a fák kezeléséhez, gyümölcsosztályozáshoz, csomagoláshoz tökéletesen ért. Javadalma: 360 korona, lakás, fűtés, só, másfél hold föld, konyhakert, fejős tehén, 150 liter gabona. Az állás azonnal, legkésőbb március 15-én elfoglalandó. Szolgálati okmányokat kérek, szigeti Szöllősy Ferenc, Máramaros-sziget. (47)

Vincellér és két kerti bojtár kerestetik Meltóságos gróf Teleki László kertészetébe, kik már ezen szakmában jártasak. Az állások 1909. január hónap 1-én elfoglalandók. Bizonyítványok az igények megjelölésével Kreml István főkertészhez, Kővár-Hosszúfalú (Szatmármegye) küldendők. (48)

Allást keres 1909. január 1-ére kertészeti tanintézetet végzett okl. kertész, kitűnő oklevéllel s ennek megfelelő gyakorlati tudással. Mint kertészeti előadó is képes a legmagasabb kivánalmaknak megfelelni; a méhészetet és a borkezelést is érti. Szíves megkeresések az „Orosházi Hírlap“ tek. szerkesztőségéhez Orosháza-ra (Békésmegye) küldendők. (49)

Előmunkás vincellér, nős, kis családú, ki a szőlő és gyümölcsfák szakszerű kezelését érti, legkésőbb január 1-éig való belépésre felvétetik. Természetbeni lakáson és tüzelésen kívül havi 70 korona kezdőfizetése lesz. Csak vincellér- vagy kertésziskolát végzett, józanéletű, munkakedvelő és megbízható egyének ajánlkozzanak. Kämeter Antal, Budapest, III., Korona-tér 1. (50)